

27.5.2016

Jakelussa mainituille

Viite

Asia **Kokonaiskustannusten laskentamenettelyä koskeva määräys**

1. Yleistä

Ammattikorkeakoululain 45 §:n (932/2014) ja yliopistolain 51 §:n (558/2009) mukaan korkeakoulujen tulee toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle sen määräämät koulutuksen ja tutkimuksen arvioinnin, kehittämisen, tilastoinnin ja muut seurannan ja ohjauksen edellyttämät tiedot ministeriön päättämällä tavalla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö edellyttää ammattikorkeakouluilta ja yliopistoilta tietoja talouden ohjauksen ja seurannan tarpeisiin. Tietoja koskevat määräykset sisältyvät korkeakoulujen taloushallinnon koodistoihin. Kokonaiskustannusten laskennasta on annettu suositus osana yliopistojen taloushallinnon koodistoa (5.6.2013). Ammattikorkeakoulujen koodisto ei sisällä vastaavaa suositusta (31.12.2014).

Seurantatietojen vertailukelpoisuus edellyttää yhtenäisiä laskentaperusteita. Tämän varmistamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö antaa tämän erillisen määräyksen kokonaiskustannusten laskentatavasta. Määräyksen taustalla on ministeriöiden kustannuslaskennan kehittämistä pohtineen työryhmän (VM 1/2006), yhteisrahoitteisen toiminnan kustannuslaskentaa pohtineen työryhmän (VM9/2007) ja Stream-työryhmän (Suomen Akatemia/2011) raporteissa esitetyt periaatteet. Määräyksen sisältö tullaan sisällyttämään vuoden 2016 aikana tehtäviin korkeakoulujen taloushallinnon koodistojen päivityksiin.

Korkeakoulun tulee laatia kuvaus kokonaiskustannusten laskennan toteuttamisesta. Tämä kuvaus muodostaa perustan kertoimien laskennan periaatteiden soveltamiselle. Kertoimien tarkastuksen tulee olla osa vuotuista tilintarkastusta, mikä palvelee tältä osin rahoittajien tarvetta varmistua laskennan oikeellisuudesta ja luotettavuudesta.

Kokonaiskustannusten laskenta muodostaa perustan kokonaiskustannusmallin soveltamiselle. Mallilla tarkoitetaan rahoitusmallia, jossa rahoitusta haetaan ja myönnetään toteutettavan hankkeen aiheuttamiin kokonaiskustannuksiin. Kokonaiskustannusmallin lähtökohtana on selvittää kaikki hankkeesta aiheutuvat kustannukset, jotta hankkeen toteuttajalla ja rahoittajalla on riittävä kuva hankkeen toteuttamisen edellyttämistä taloudellisista resursseista.

- Osa hankkeesta aiheutuvista kustannuksista käsitellään hankkeen *välittöminä kustannuksina*. Tällaisia kustannuksia ovat yleensä hankkeelle kohdistetut tehollisen työajan palkat, hankkeesta aiheutuneet matkakustannukset ja hankkeelle ostetut palvelut. Välittömät kustannukset kohdistetaan suoraan toteutettavalle hankkeelle.
- Välittömien kustannuksien lisäksi hankkeesta aiheutuu *välillisiä kustannuksia*, joita syntyy esimerkiksi tilojen, laitteiden, tietojärjestelmien sekä muiden tukipalvelujen ja hallinnon tuottamien yhteisten palvelujen käytöstä. Välillisiä kustannuksia ei kohdisteta suoraan hankkeelle tosiperusteisesti vaan kustannuskertoimilla. Kustannuskertoimen laskentaan sisällytettävät kustannuserät perustuvat organisaation tosiasiallisiin, yleensä edellisen tilikauden kulukirjauksiin ja ovat johdettavissa kirjanpidosta aina yksittäisiin kirjanpidon tositteisiin saakka (audit trail).

2. Laskennan tausta

Laskennan tavoitteena on saada tieto korkeakoulujen perustoimintojen eli niin sanottujen tulosalueiden kustannuksista. Näitä tulosalueita yliopistoissa ovat koulutus, tutkimus, taiteellinen toiminta ja yhteiskunnallinen vuorovaikutus. Ammattikorkeakouluissa tulosalueita ovat koulutus, tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä muu yhteiskunnallinen toiminta. Korkeakouluissa on lisäksi yhtä tai useampia tulosalueita palvelevia tukipalveluja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulujen taloushallinnon koodistoissa edellytetään, että tulosalueiden välittömät ja välilliset kustannukset esitetään tilinpäätöksen liitetietojen toimintokohtaisessa tuloslaskelmassa.

Tulosalueilla voi olla liiketoimintaa. EU:n valtioneuvoston päätösten mukaan taloudellisen toiminnan ja muun toiminnan kustannukset ja rahoitus tulee pitää toisistaan erillään. Taloudellisen toiminnan harjoittamista tukevaa toimintaa ei saa rahoittaa julkisin varoin. Tästä syystä taloudellisesta toiminnasta aiheutuvia välillisiä kustannuksia ei saa sisällyttää kustannuskertoihin, jota käytetään julkisessa kilpailussa tutkimusrahoituksessa. (esimerkiksi Suomen Akatemian ja Tekesin tutkimusrahoitus).

Korkeakoulujen on tärkeää tuntea toimintansa kustannusrakenne toimiakseen kustannustietoisesti. Korkeakouluissa kustannusten laskenta palvelee esimerkiksi hanke- ja liiketoimintaa, joissa välilliset kustannukset kohdistetaan eri laskentakohteille. Mikäli kaikkia kustannuksia ei oteta laskennassa huomioon, syntyy piilokustannuksia, joita rahoitetaan viime kädessä korkeakoulujen koulutukseen ja tutkimukseen tarkoitetusta perusrahoituksesta.

Joitakin kustannuksia määritellään erikseen rahoittajakohtaisesti nk. tukikelvottomiksi kuten Euroopan rakennerahastorahastojen (EAKR) ja sosiaalirahastojen (ESR) hankkeissa. Mikäli halutaan käyttää kaikkien rahoittajien osalta samoja kustannuskertoimia, on tarkoituksenmukaista jättää tukikelvottomat erät kaikissa tilanteissa laskennan ulkopuolelle, vaikka niistä ei olisi nimenomaisia säädöksiä. Liitteessä 5 esitetään Euroopan rakennerahastorahastojen (EAKR) ja sosiaalirahastojen (ESR) hankkeiden tukikelvottomat kustannukset.

3. Työajan kohdentaminen

Kustannuslaskenta palvelee yleisesti korkeakoulun talouden johtamisen tietotarpeita.

Työajan kohdentaminen liittyy kustannusten kohdentamiseen. Seuraavassa asiaa tarkastellaan kokonaiskustannusmallin soveltamisen näkökulmasta.

Työajan kohdentamisessa tulee huomioida kaksi työaikatiedon käyttötarkoitusta:

- Hankekohtaisesti kirjattava tehollinen työaika, jolla saadaan kohdistettua henkilötasolla välittömät palkkakustannukset hankkeelle
- Organisaatiotasoinen työaikatieto, jolla saadaan lasketuksi henkilösivukustannus- ja yleiskustannuskertoimet

Hankekohtainen työajan kirjaaminen edellyttää työaikajärjestelmää, jolla pystytään osoittamaan hanketyöhön käytetyn työajan lisäksi henkilön kokonaistyöaika. Työaikajärjestelmässä tulee olla myös työajan hyväksymismenetelmä.

Organisaatiotasoisella työaikatiedolla selvitetään tehollinen työaika kokonaistyöajasta ja työajan jakaantuminen tulosalueille. Tieto voidaan muodostaa joko koko henkilökunnan toteutuneesta työajasta tai vaihtoehtoisesti työaikasuunnitelmista. Organisaatiotasoisesta työaikajakaumaa voidaan käyttää palkkakustannuksien lisäksi myös kohdistustekijänä kaikkien yleiskustannuksien tulosalueittaisen jakaantumisen laskemiseen.

Tulosalueittainen kustannusten laskenta edellyttää tietoa työajan jakautumisesta tulosalueille. Kohdistamissääntöjä laadittaessa tulee noudattaa aiheuttamisperiaatetta; kullekin loppusuoritteelle tulee kohdistaa vain sellaisia kustannuksia, jotka aiheuttamisperiaatteen mukaan sille kuuluvat. Tukipalvelut kohdistetaan laskennassa joko yhdelle tai useammalle tulosalueelle sen mukaisesti, mitä tulosaluetta ne palvelevat.

Liitteissä 1 ja 2 esitetään kaaviot yleiskustannusten laskennasta.

4. Henkilösivukulukerroin

Henkilöstökustannukset muodostuvat tehollisen ja muun työajan (poissaolot, lomat, koulutus) palkoista ja välillisistä henkilösivukustannuksista.

Henkilösivukustannuskertoimenä (HSK-kerroin) lasketaan yksi prosenttiluku korkeakoulun kaikkien tulosalueiden tehollisen työajan palkoista eli välittömistä palkoista. Liitteessä 2 esitetään luettelo laskentaan sisällytettävistä eristä.

HSK-kertoimeen sisältyvät sekä lakisääteiset työnantajamaksut että laskennallinen muun työajan osuus, jolloin kertoimen avulla pystytään kohdentamaan hankkeelle kohdistuva organisaation keskimääräinen osuus poissaoloista, henkilökunnan koulutukseen käytetystä työajasta sekä loma-ajasta.

HSK-kertoimen laskennan yhteydessä voidaan määrittää myös tehollisen työajan kerroin, jota voidaan hyödyntää hankkeita budjetoitaessa.

$\text{Tehollisen työajan kerroin} = \frac{\text{kalenterivuoden tehollinen työaika arkipäivinä}}{\text{kalenterivuoden arkipäivät}}$

HSK-kerroin voidaan määrittää kahdella vaihtoehtoisella tavalla; joko tehollisen työajan kertoimen avulla tai suoraan kirjanpidon tiedoista. Seuraavassa esitetään esimerkki molemmista vaihtoehdoista.

Esimerkki 1. Tehollisen työajan kertoimen avulla määritelty HSK-kerroin

$$\text{HSK-kerroin} = \frac{(1 - \text{tehollisen työajan kerroin}) * \text{palkkakulut} + \text{kirjanpidon sivukulut}}{\text{tehollisen työajan kerroin} * \text{palkkakulut}}$$

Esimerkki:

Korkeakoulun kirjanpidosta suoraan saatavat tiedot (liitteessä 2 tarkempi määrittely):

- Suorat palkkakulut 50 miljoonaa euroa (organisaatiotasoinen tieto)
- Suorat henkilösivukulut 15 miljoonaa euroa (organisaatiotasoinen tieto)

Henkilöstötilinpäätöksestä, työaikajärjestelmästä tai vastaavasta saatavat tiedot:

- 250 työpäivää vuodessa (arkipäivät)
- henkilökunnan keskimääräinen lomaoikeus 30 arkipäivää
- palkallisia poissaolopäiviä 7
- koulutuspäiviä 3

$$\text{Tehollisen työajan kerroin} = \frac{250 \text{ pv} - 30 \text{ pv (lomat)} - 7 \text{ pv (poissaolot)} - 3 \text{ pv (koulutus)}}{250 \text{ pv}} = 0,84$$

Palkkakulut 50 M€ * 0,84 = 42 M€ (tehollisen työajan palkkakulut), jolloin muun työajan palkkakulut ovat 8 M€.

$$\text{HSK-kerroin} = \frac{\text{sivukulut } 15 \text{ M€} + \text{muun työajan palkkakulut } 8 \text{ M€}}{\text{tehollisen työajan palkkakulut } 42 \text{ M€}} = 54,8 \%$$

Esimerkki 2. Edellisen tilikauden kirjanpidon tietojen pohjalta määritelty kerroin (Kokonaiskustannusten laskenta ja niihin perustuva yhteisrahoitus, työryhmämuistio 9/2007)

$$\text{HSK-kerroin (vuonna n)} = \frac{\text{henkilösivukustannuksiin luettavat kuluerät (Liite 2, vuonna n-1)}}{\text{välittömien palkkojen palkkasumma (vuonna n-1)}} = 54,8 \%$$

Eryteisesti ammattikorkeakouluissa tulee huomioida, että opetusalan työehtosopimuksen piirissä olevien opettajien 12 viikon vapaajakson palkkaosuus ao. vuosipalkoista huomioidaan HSK-kertoimessa henkilösivukustannuksiin. Näin ollen näitä kustannuksia ei sisällytetä opettajien välittömien palkkojen palkkasummaan.

Jos opettajien vapaajaksojen palkkaosuutta ei ole eritelty omalle kirjanpidon tililleen, saadaan ao. palkkasumma määritettyä vuosipalkoista suhteella 12 viikkoa/ 52 viikkoa eli 23,077 %.

Arkipyhäkorvauksien (noin 9 vuodessa eli 9 pv/252 pv = 3,57 %) euromäärää ei välttämättä seurata erikseen kirjanpidossa, jolloin ne voidaan määritellä välittömistä palkoista. Tällöin on otettava huomioon, että opettajien vapaajaksot sisältävät yleensä jo noin kuusi arkipyhää.

- Kirjanpidon välittömät palkkakulut ovat 50 miljoonaa euroa (organisaatiotasoinen

tieto), joista

- o opettajien vuosipalkat 30 miljoonaa euroa ja
- o muun henkilöstön välittömät palkat 20 miljoonaa euroa (ei sisällä loma-ajan kustannuksia).

- Kirjanpidon henkilösivukulut 18,5 miljoonaa euroa (sisältää liitteessä 2 mainitut välilliset kustannukset paitsi opettajien vapaajaksojen kustannukset ja arkipyhäkorvaukset, organisaatiotasoinen tieto)

Opettajien vapaajaksojen palkat ovat $23,077\% \times 30,0$ milj. euroa eli 6,9 milj. euroa, jolloin opettajien välittömät palkat ovat $30,0 - 6,9 = 23,1$ milj. euroa.

Esimerkin henkilösivukulut:

Henkilösivukulut kirjanpidosta (katso erät Liite 2)	18,5 milj. euroa
Opettajien vapaajaksojen palkat (lisätään)	6,9
Arkipyhäkorvaukset (jos ei saa kirjanpidosta suoraan):	
$3,57\% \times 20,0$ milj. € muut palkat	0,7
$1,19\% \times 23,1$ milj. € opettajat	<u>0,3</u>
Henkilösivukulut yhteensä	26,4 milj. euroa

Esimerkin välittömät palkat:

Opettajien palkat (ilman vapaajaksoja)	23,1 milj. euroa
Muun henkilöstön palkat (ilman lomakustannuksia)	20,0
Vähennetään arkipyhäkorvaukset, jos sisältyvät em. palkkoihin:	
Muun henkilöstön palkkoihin sisältyneet	- 0,7
Opettajien palkkoihin sisältyneet	<u>- 0,3</u>
Välittömät palkat yhteensä	42,1 milj. euroa

HSK-kerroin (%) =	$\frac{26,4 \text{ M€}}{42,1 \text{ M€}}$	= 0,627 eli 63 %
-------------------	---	------------------

5. Yleiskustannuskerroin

Yleiskustannuskertoimet (YK-kerroin) lasketaan erikseen kullekin tulosalueelle. Mikäli tulosalueen sisällä eri tieteen- tai koulutusalojen välillä on olennaisia eroja kustannusrakenteissa, lasketaan kullekin alalle oma YK-kerroin. Laitteintensiiviset alat kuten lääketiede tai tekniikka on kustannusrakenteiltaan erilaisia kuin yhteiskuntatieteet.

Yleiskustannuksilla tarkoitetaan välillisiä kustannuksia, joita

- ei voida kohdistaa suoraan laskentakohteelle (niin sanotut yhteiskustannukset kuten tietohallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelut) sekä
- sellaiset erilliskustannukset, jotka tarkoituksenmukaisuusharkinnan perusteella käsitellään yleiskustannuksina (muun muassa puhelimet, tietokoneet ja työtilat).

YK-kertoimen perusteena olevia kustannuksia määriteltäessä on ratkaistava, mitkä kustannukset ovat yhteiskustannuksia ja mitkä erilliskustannukset kohdennetaan

yleiskustannuksina YK-kertoimen avulla. Mikäli kustannuserä on sisällytetty YK-kertoimeen, yhtenäisyysperiaatteen mukaisesti vastaavaa kustannusta ei enää voi kohdistaa laskentakohteelle sen välittömänä kustannuksena.

YK-kerroin suositellaan laskettavaksi edellisen vuoden kirjanpito- ja laskentatietojen perusteella. Yleiskustannuskerroin lasketaan prosenttina tehollisen työajan eli välittömien palkkojen ja henkilösivukustannusten yhteismäärästä. Henkilösivukustannukset määritetään HSK-kertoimen avulla.

YK-kerroin (vuonna n) =	$\frac{\text{yleiskustannukset € (n-1)}}{\text{Välittömät palkat € (n-1) + (välittömät palkat € (n-1) \times \text{HSK-kerroin})}$
-------------------------	--

Yleiskustannuskertoimeen sisältyviä eritä ei voida organisaatioiden eroista johtuen määritellä tyhjentyvästi.

Organisaation yhteisten tehtävien kustannukset, jotka hyödyttävät kaikkia tulosalueita, kohdistetaan kaikille tulosalueille. Muut kustannukset kohdistetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti vain niille tulosalueille, joista kustannukset ovat aiheutuneet.

Liitteessä 4 esitetään luettelo yleiskustannusten laskentaan sisällytettävistä eristä.

Ylijohtaja

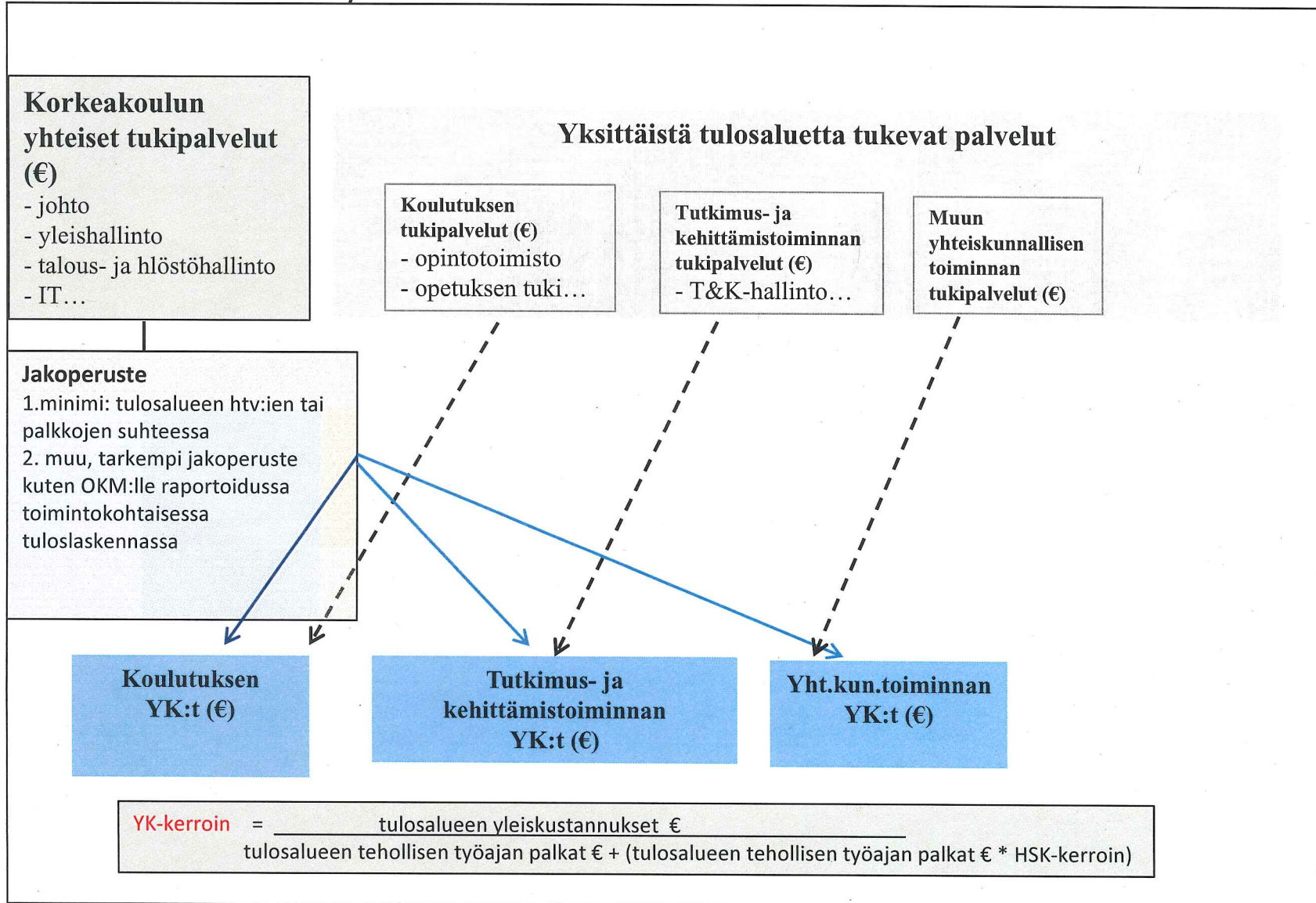

Tapio Kosunen

Opetusneuvos

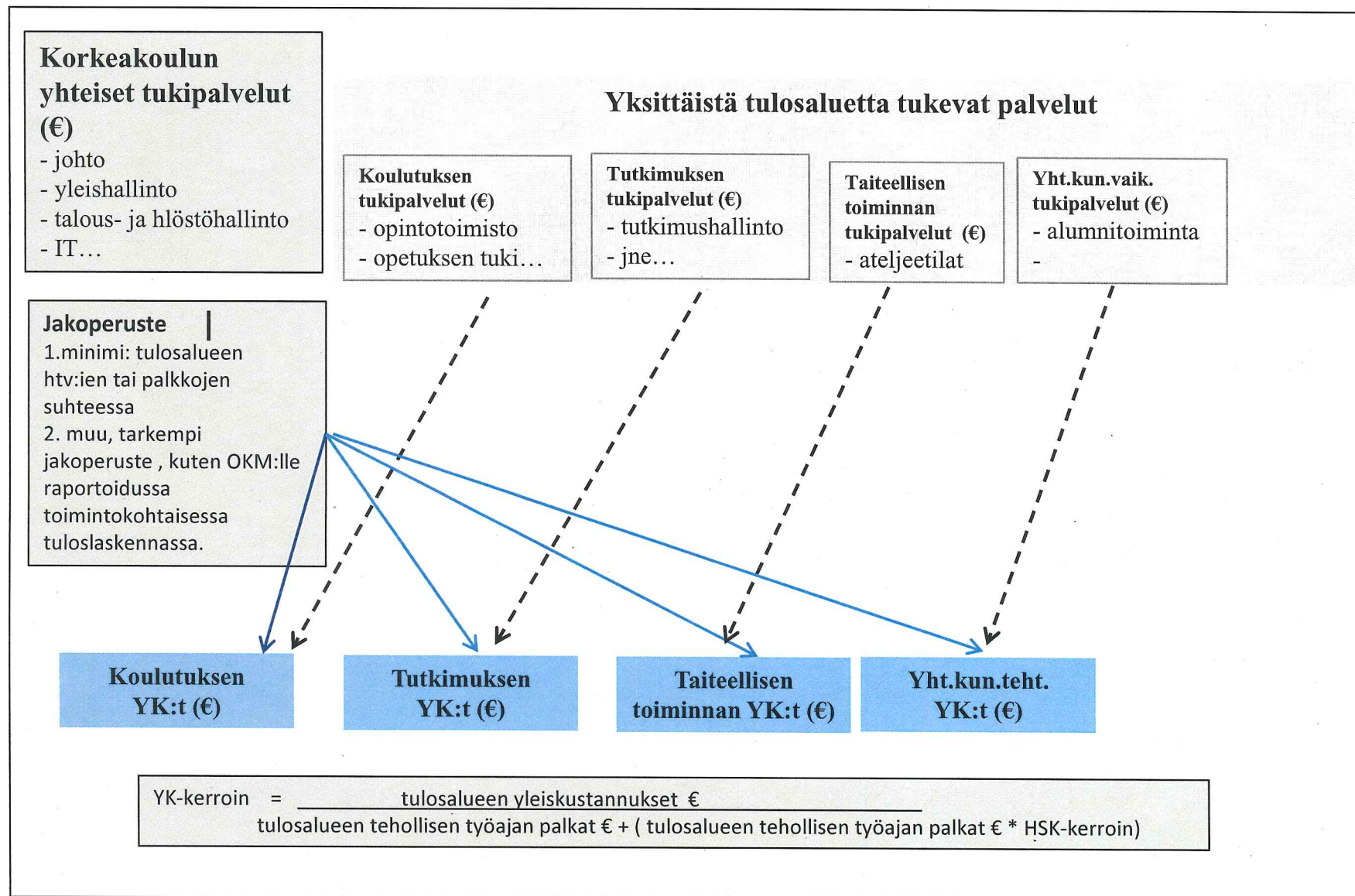

Eija Somervuori

- Liitteet
- Liite 1 Kaavio ammattikorkeakoulun yleiskustannusten laskennasta
 - Liite 2 Kaavio yliopiston yleiskustannusten laskennasta
 - Liite 3 Luettelo HSK-laskentaan sisällytettävistä eristä
 - Liite 4 luettelo yleiskustannusten sisällöstä
 - Liite 5 Tukikelvottomat kustannukset
- Jakelu
- Ammattikorkeakoulut
 - Yliopistot
- Tiedoksi
- Suomen yliopistot UNIFI ry
 - Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry
 - OKM/KTPO

Ammattikorkeakoulun yleiskustannuskertoimen laskenta

Yliopiston yleiskustannuskertoimen laskenta

VÄLILLISET PALKKAKUSTANNUKSET

1. Lomaraha ja lomakorvaus
2. Vuosiloma-ajan palkat (pois lukien lomapalkkavarauksen muutos)
3. Ammattikorkeakoulujen opetushenkilöstön vapaajaksojen palkat (12 viikkoa, jossa mukana arkipyhät)
4. Palkalliset arkipyhät (pois lukien vapaajaksoihin sisältyneet noin 5 arkipäivää)
5. Sairausajan palkat (pois lukien saadut Kelan korvaukset ymv.)
6. Koulutusajan palkat (pois lukien saadut koulutuskorvaukset)
7. Äitiys- ja isyysloman sekä palkallisen hoitovapaan palkat
8. Muut työehtosopimusten mukaiset palkalliset vapautukset työstä, esim. palkallinen ammattiyhdistystoiminta, yhteistoiminta ja työsuojelun yhteistoiminta, merkkipäivät, reservin kertausharjoitukset yms.

SOSIAALITURVAN KUSTANNUKSET

9. Työnantajan sosiaaliturvamaksut
10. Pakolliset eläkemaksut (VEL, TEL, LEL, TAEL ymv.)
11. Eläkemenoperusteiset maksut ja varhaiseläkemaksut
12. Tapaturmavakuutusmaksut ja -korvaukset
13. Ryhmähenkivakuutus
14. Työnantajan työttömyys- ja muut mahdolliset vakuutusmaksut pois lukien KELA:n ja mahdolliset muut vastaavat palautukset em. eriin.

Muita mahdollisia välillisiä henkilösivukustannuksia ei oteta mukaan HSK-kertoimeen. Kustannuksia ovat esimerkiksi työterveyshuollon järjestämisen menot, henkilökunnan koulutuksen menot, työvaatteet, virkistystoiminta (erilaiset kulttuuri- ja liikuntasetelit) jne. Tällaiset kustannukset vähennettynä niihin saaduilla korvauksilla otetaan huomioon muina välillisinä kustannuksina eli ne sisällytetään yleiskustannuskertoimeen.

Liite 4 Luettelo yleiskustannusten sisällöstä

Useammalle tulosalueelle yhteisiä yleiskustannuksia, jotka jaetaan tulosalueiden kesken korkeakoulun määrittelemillä periaatteilla (siltä osin kun kustannuksia ei kohdisteta suoraan tulosalueille)

1. Korkeakoulun yleisjohto
2. Yhteiset talous- ja henkilöstöpalvelut ml. palvelukeskukset
3. Viestintäpalvelut
4. Juridiset palvelut ja muut yhteiset toiminnot, kuten laatutoiminta ja arkistopalvelut
5. IT-palvelut, tietojärjestelmät ja tietoturva
6. Aineet ja tarvikkeet, arvoltaan vähäiset hankinnat
7. Koneiden ja kaluston huolto- ja korjausmenot
8. Palveluhankinnat ja jäsenmaksut
9. Kirjastopalvelut
10. Tila- ja turvallisuuspalvelut (ellei niitä kohdisteta suoraan tulosalueille)
11. Omaisuusvakuutusmaksut
12. Poistot rakennuksista ja vastaavista
13. Muut kaikkia tulosalueita palvelevat toiminnot

Aiheuttamisperiaatteella yhdelle tai useammalle tulosalueelle kohdistettavat yleiskustannukset

14. Kielikeskuspalvelut	(lähtökohtaisesti koulutus)
15. Opetukseen ja opintoihin liittyvät palvelut	(koulutus)
16. Kansainvälisten toimintojen palvelut	(lähtökohtaisesti koulutus)
17. Tutkimuksen tukipalvelut, IPR-toiminta	(tutkimus)
18. Tutkimus- ja kehittämisprojektien valmistelu	(lähtökohtaisesti tutkimus)
19. Tutkijakoulujen hallinnointi	(tutkimus)
20. Taiteellisen toiminnan tukipalvelut	(taiteellinen toiminta)
21. Yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen tukipalvelut	(muu yhteiskunnallinen toiminta)
22. Tilakustannukset, kun kohdistetaan suoraan tulosalueille	
23. Vierailevan opetus- ja tutkimushenkilöstön asuntovuokrat	
24. Poistot koneista ja kalustosta	(tutkimuslaitteet tutkimukseen, opetuslaitteet koulutukseen)
25. Muut kustannukset, joita ei voida tai joita ei ole tarkoituksenmukaista kohdistaa välittöminä kustannuksina	

Liite 5 Tukikelvottomat kustannukset

Euroopan rakennerahastorahastojen ja sosiaalirahastojen hankkeita koskevat erityissäännöt

Euroopan rakennerahastorahastojen (EAKR) ja sosiaalirahastojen (ESR) hankkeissa noudatettavassa kustannusten tukikelpoisuutta koskevassa asetuksessa (358/2014) on säädetty joidenkin kustannuserien tukikelvottomuudesta. Tällaisia kustannuseriä ovat

- o 16 §: tulospalkkiot, luontoisedut, bonukset
- o 19 §: osamaksukaupalla hankitun omaisuuden vakuutus-, korjaus- ja huoltokustannukset
- o 20 §: vuokraamisesta aiheutuvat hallinto-, rahoitus-, vakuutus-, korjaus-, huoltokustannukset sekä muut vastaavat kustannukset
- o 21 §: käytettynä hankittujen koneiden ja laitteiden hankintahinta, johon on saatu viiden hankintaa edeltäneen vuoden aikana julkista tukea
- o 22 §: hankkeesta aiheutuneet viivästys- ja muut korkokulut, tilitapahtumista perittävät palvelumaksut, valuutan vaihtopalkkiot, kurssitappiot sekä muut yksinomaan rahoitukseen liittyvät kustannukset
- o 22 §: sakot, pysäköintivirhemaksut, rikemaksut sekä muut lakiin perustuvat taloudelliset seuraamukset ja oikeudenkäyntikulut
- o 23 §: työterveysmaksut, johon työnantaja on saanut tai on oikeutettu saamaan työterveyshuollon järjestämisestä korvausta muualta
- o 26 §: kiinteistön ja käyttöomaisuuden poistot, jos poistojen kohteena olevan omaisuuden hankintaan on saatu julkista tukea

Edellä mainittuja kustannuseriä ei voida raportoida projektin välittöminä kustannuksina. Kokonaiskustannusmallia käytettäessä (EAKR ja ESR) näitä kustannuseriä ei voida myöskään sisällyttää projektin välillisiin kustannuksiin (HSK- ja YK-kerroin).